

Motion (C) - Involvera kulturen i stadsplaneringen, svar

Förslag till samhällsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till beslut tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionens första att-sats besvaras med motiveringen att samverkan mellan Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen sker redan i nuläget och kompetenser från Kultur- och fritidsförvaltningen involveras i planarbetet.
2. Motionens andra att-sats avslås med motiveringen att Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen inte bedömer det vara en verkningsfull åtgärd att involvera kulturaktörer tidigt i planeringen av nya områden för att uppnå det motionen vill nå om varmare, vackrare, mer lustfylld och mycket välkomnande, kreativ miljö.

Ärende

Lars Vikinge (C) och Christoffer Rosendahl (C) föreslår i en motion daterad 2023-10-03:

- att kultur- och fritidsförvaltningen ska ha en tydlig roll i planarbetet
- att kulturutövare involveras i planeringen och utvecklingen av nya områden i Linköping.

Motionärerna anser att konstnärer och kulturella perspektiv inte tillräckligt inkluderats när hus, gator och områden har planerats och skapats i Linköping. Genom att inkludera kulturen tidigt i planerings- och byggprocessen anser motionärerna att ett mer levande samhälle skapas och en stad och kommun som människor vill bo i och besöka. Ett ökat inflytande från både kultur- och fritidsförvaltningen samt konstnärer, formgivare och andra kulturutövare i planeringen av staden kan enligt motionärerna skapa en varmare, vackrare, mer lustfylld och mycket välkomnande, kreativ miljö. Det skulle också främja fler möjligheter till utmanande och nyfiken arkitektur samt en levande stadsmiljö där gatukonst och spontankultur kan sätta sin prägel på

stadsmiljön. Som ett gott exempel på detta nämns Helsingborgs stad i motionen.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Kultur- och fritidsförvaltningen redan i nuläget samverkar med förvaltningen i utvecklingen av Linköping och kompetenser från Kultur- och fritidsförvaltningen involveras i planarbetet. Förvaltningen föreslår därför att motionens första att-sats besvaras.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer vidare att motionens syfte inte uppnås genom att involvera kulturaktörerna i den strategiska planeringen eller detaljplaneringen av nya områden. Förvaltningen bedömer att kulturaktörernas kompetens bäst kommer till användning i de senare skedena av stadsutvecklingen, vid gestaltning och utformning av byggnader och platser, och inte i planeringen av dessa då planeringens främsta uppgift är att fastställa inriktningarna för mark och vattenanvändningen. Förvaltningen föreslår därför att motionens andra att-sats avslås.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (C) - Involvera kulturen i stadsplaneringen, 2025-05-20

Bilaga - Motion (C) – Involvera kulturen i stadsplaneringen

Bakgrund

Motionärerna anser att kulturen behöver inkluderas tidigt i planerings- och byggprocessen av nya områden i Linköping. Genom att inkludera kulturaktörer i planeringen av staden skapas kreativa och levande stadsmiljöer.

Motionärerna anser även att Kultur- och fritidsförvaltningen ska ha en tydlig roll i planarbetet.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen arbetar i nuläget tillsammans med Kultur- och fritidsförvaltningen med att planera och forma staden och skapa förutsättningar för kultur och kulturaktörer. Förutsättningar för utvecklingen av en varmare, vackrare, mer lustfylld och mycket välkomnande kreativ miljö i staden, så som beskrivs i motionen, ges genom bland annat Kultur- och fritidsförvaltningens roll och medverkan i planprojekt och andra typer av projekt och samverkansforum. Kulturaktörer involveras i stadsutvecklingen primärt genom Kultur- och fritidsförvaltningen som en viktig ingång. Kulturen och kulturaktörers behov av lokaler och platser för skapande och utövande av kultur kommer in i planarbetet genom Kultur- och fritidsförvaltningens delaktighet i planprocessen.

I planeringen av nya stadsdelar och områden i Linköping arbetar Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen utifrån plan- och bygglagen med att bedöma och utreda lämplighet av mark- och vattenanvändningen. I det ingår att beskriva bland annat hur allmänna intressen och riksintressen tillgodoses och ska hanteras och att göra avvägningar mellan olika intressen. I detta skede av planeringen är det för tidigt att ta in kulturaktörer, det är först när mark- och vattenanvändningen, de övergripande förutsättningarna för gestaltningen av bebyggelsen och platserna är utredda som det är lämpligt för kulturaktörer att bli involverade och bidra till utvecklingen av kreativa miljöer. Kulturaktörerna har en särskilt viktig roll i stadsplaneringen när det kommer till skapande av målpunkter i nya områden genom att bidra till platsernas identitet och karaktär, där människor får möjlighet att lära känna och vistas i det nya området medan stadsdelen successivt utvecklas och byggs ut.

Några exempel på samverkan om kultur i stadsutvecklingen mellan förvaltningarna samt med kulturaktörer beskrivs nedan.

- Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för framtagande av kulturpolitiskt program och tillhörande handlingsplan. Inriktningarna i det kulturpolitiska programmet sätter ramarna för förvaltningarnas samverkan om kultur i stadsplaneringen. Tjänstepersoner från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen deltar i framtagandet av programmet och handlingsplanen. Programmet är ett kommunalt styrdokument som beskriver ett antal fokusområden och ska vara vägledande för alla kommunala beslut som rör kulturområdet. Ett av fokusområdena är "Kulturlivets scener och mötesplatser" vilket berör båda förvaltningarna och förutsätter att samverkan mellan

förvaltningarna sker. I programmet beskrivs också genomförande genom kommunal samverkan och ansvarsområden för nämnder och kommunstyrelsen. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för ett väl fungerande stödsystem till kommunens kulturaktörer.

Samhällsbyggnadsnämnden ska enligt programmet bereda plats för kulturen i stadsplaneringen, och samverka med kultur- och fritidsnämnden i fråga om kulturmiljöer, kulturminnen och kulturscener i det offentliga rummet. Genom bland annat Kultur- och fritidsförvaltningens tidiga medverkan i planeringen fångar projekt som bedrivs i Samhällsbyggnadsnämndens regi kulturaspekterna tidigt i planeringsprocessen. Det sker genom att Kultur- och fritidsförvaltningen är en samarbetspart när nya planeringsprojekt startas samt genom medverkan i framtagande av planförslag. Kultur- och fritidsförvaltningens tidiga medverkan bidrar till att stärka utvecklingen av kulturaspekterna i stadsplaneringen. Avdelning Kultur är en ny avdelning inom Kultur- och fritidsförvaltningen. Avdelningens uppdrag är att möjliggöra kultur, synliggöra kultur och kulturarv samt erbjuda kulturupplevelser till Linköpingsbor och besökare i alla åldrar. Tillskapandet av avdelningen Kultur innebär att Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen får en tydligare dialogpart för kultur i stadsplaneringen.

- I Linköpings kommun finns sedan 2010 ett samarbete mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen för offentlig konst på allmän plats. För Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen innebär det att 1% eller maximalt 2 miljoner kronor av samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget årligen avsätts för permanent konst i offentliga rum - parker, gator och torg. Uppdragen genomförs i samverkan mellan förvaltningarna. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för planering, produktion och förvaltning av den offentliga konsten på allmän plats. En arbetsgrupp sammansatt av kompetens från Stadsmiljöavdelningen på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Linköping offentlig konst från Kultur- och fritidsförvaltningen väljer varje år ut ett flertal platser som är aktuella för konstnärlig gestaltning och definierar budget för de olika verk som man planerar. Platserna väljs ut med utgångspunkt i kommunala mål, aktuella stadsbyggnadsprojekt och de olika investeringsprojekt som pågår inom förvaltningen samt uppskattad tillgänglig budget. Den offentliga konsten planeras och uppförs på allmän plats i både nybyggda och befintliga miljöer.
- Kommunstyrelsen beslutade den 9 mars 2021 att ge kommundirektören i uppdrag att genomföra projektet Framtidens stadskärna. Uppdraget har genomförts av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen i nära samverkan med Kultur- och fritidsförvaltningen och andra förvaltningar och bolag samt

Citysamverkan och Cityfastighetsägarna. Projektets resultat är en avsiktsförklaring mellan kommunen och aktörerna om utvecklingen av Linköpings stadskärna. I avsiktsförklaringen finns flera prioriteringar och inriktningar som förutsätter samverkan mellan aktörerna och kommunen. En av prioriteringarna är Livsvänlig framtidsstad med stark unik identitet där aktörerna vill och aktivt ska verka för en livsvänlig stadskärna som har ett brett utbud för många, puls och är rik på upplevelser och kultur. Det är dessa prioriteringar och inriktningar som representanter från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen tillsammans med Citysamverkan som samordnande part arbetar vidare med i samverkan med andra aktörer, bland annat kulturaktörer. Flera aktiviteter i stadskärnan har genomförts utifrån denna samverkan och har bidragit till att kulturevenemang och kulturaktörer har tagit mer plats i stadskärnan sedan projektet startades. Ett exempel är pilotprojektet LKPG Culture Pop-up där kreativa och kulturella branscher och kulturaktörer från Östergötland under fyra veckor sommaren 2023 samlades i centralt belägna vakanta lokaler vilket skapade ökade besöksflöden till stadskärnan under denna period. Detta koncept har återanvänts även under sommaren 2024 och planeras ske även 2025. Den samverkan som byggts upp mellan de olika aktörerna genom projektet Framtidens stadskärna och lärdomarna i detta arbete kan nu också tas med i planeringen av kommunens andra stadsdelar, exempelvis vid utvecklingen av en ny centralstation i Linköping och de omgivande stadsdelarna.

- I mars 2025 arrangerade Kultur- och fritidsförvaltningen "Kulturting" som är Linköpings nya mötesplats för kulturen. Det är ett initiativ som ämnar att stärka Linköping som kulturstad genom att skapa en inspirerande plattform för dialog och nätverkande för kulturaktörer och andra intresserade.
- Utöver ovanstående arbete har Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen genom kommunens planeringsstrategi (antagen av Kommunfullmäktige 2024) fått i uppdrag att se över behovet av att uppdatera inriktningarna för kreativa och kulturella branscher i stadskärnan med motiveringen att det är viktigt att få med den starka utveckling som kommunen ser i kreativa och kulturella branscher. De bedöms vara katalysatorer för stadsomvandling och översiktsplanen skulle kunna utvecklas med detta i åtanke.

Bedömning

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att Kultur- och fritidsförvaltningen redan har en tydlig roll i stadsutvecklingen genom att kompetenser från Kultur- och fritidsförvaltningen involveras i planarbetet. Den nya avdelningen Kultur på Kultur- och fritidsförvaltningen kommer dessutom att innebära en ännu tydligare dialogpart om kultur i stadsutvecklingen.

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att förvaltningen tillsammans med Kultur- och fritidsförvaltningen redan arbetar med att forma Linköpings stad så att förutsättningar finns för kulturaktörer att fylla den med innehåll som ger kreativitet, liv och mening till staden och dess invånare. Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att motionens syfte inte går att uppnå genom att involvera kulturaktörer i planeringen av **nya** områden. Planeringens främsta uppgift är att ange strategiska inriktningar för den fysiska miljöns långsiktiga utveckling samt om att reglera mark- och vattenområdets användning. Kulturutövarnas kompetens kommer bäst till användning i de processer som kommer efter planeringsfasen - i bygglovsskedet, i genomförandeskedet och när kommunen avgör bebyggelsens och de allmänna platsernas faktiska utformning och gestaltning. Det är i dessa skeden som förutsättningarna för en varmare, vackrare, mer lustfylld och kreativ miljö utvecklas vidare och konkretiseras. Därför föreslås avslag till motionens att-sats om involvering av kulturaktörer i planeringen och utvecklingen av nya områden.

Ekonomiska konsekvenser

Samverkan mellan Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen och Kultur- och fritidsförvaltningen samt mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och kulturutövarna finansieras inom ramen för respektive nämnds budget.

Vid bifall till motionens andra punkt:

Genomförande av förslaget skulle innebära ökade kostnader sett till nedlagd tid för deltagande kompetenser samt kostnader för eventuella justeringar av planförslag. Omfattningen av kostnaderna beror på vilka processer som skulle vara aktuella, vilket i sig inte kan besvaras utan den djupare analys och utredning som förslaget i sig innebär, och som i sig uppskattas till ca 50h arbete.

Kommunala mål

Ett tryggt och säkert Linköping

Ett Linköping med minskad segregation

Ett växande Linköping med ett starkt näringsliv

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Ingen särskild jämställdhetsanalys har genomförts, eftersom arbetet inte är direkt kopplat till genusnormer, inte omfattar könsuppdelad statistik eller direkt medför fördelning av resurser.

Samråd

Samråd har skett med Kultur- och fritidsförvaltningen. Kultur- och fritidsförvaltningen anser att det idag finns upparbetade kontaktytor med miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har dock under samrådet framfört att man gärna hade sett ett stärkt systematiskt arbetssätt mellan förvaltningarna, där konst och kultur återfinns både tidigt och mer tydligt inkluderat i planerings- och byggprocessen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Paul Håkansson

Alisa Basic

Beslutet skickas till:
Lena Lindgren, Enheten för strategisk planering, Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen
Maria Modig, Kultur- och fritidsförvaltningen
Motionären